

Η μεμβασία της Ιστορίας μας - Οι «300»

Της ΜΑΡΙΑΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ - ΠΟΘΟΥ*

Ο μέγας διανοτής George Steiner είχε πει πως «ο ελληνικός μύθος, όσο κανένας άλλος στον κόσμο, κυριάρχησε στη δυτική αντιληψη, στη δυτική φιλοσοφία, στη διαμόρφωση της δυτικής πολιτικής σκέψης». Και επουμαίνει ακόμα ότι: «Επιστροφή στον ελληνικό μύθο σημαίνει επιστροφή στις ρίζες μας, είναι ο επαναπατρισμός του πνεύματος». Εποι, ο ελληνικός μύθος, στο πέρασμα των αιώνων, έγινε κτήμα κοινού ολόκληρης της οικουμένης και αυτό ήταν μια πνευματική προσφορά που επέστρεψε στον εαυτό της. Ομως, πώς μπορούν να γίνουν «κτήμα κοινού» και οι ιστορικοί μας αγώνες;

Είδα την ταινία «Οι 300 του Λεωνίδα» και έφριξα. Ένα έργο που λεπλατεί την Ιστορία μας. Λεπλατεί την έννοια του ιερού που αιώνες κείται στη συλλογική μνήμη του τόπου μας. Παραποιεί και διαστρέφει τα ιστορικά γεγονότα, κακοποιεί τη συλλογική συνείδηση του γένους που διαμόρφωσε το πρόσωπό μας.

Τερατογενή όντα οι ιερείς στο Μαντείο της Σπάρτης, που έγλειφαν αποκρουστικά τη μάγισσα (ιέρεια). Η βασιλόσσα Γοργώ, γυναίκα του Λεωνίδα, ξεπούλησε το κορμί της την ίδια νύχτα που ο Λεωνίδας έπαιρνε την απόφαση να πεθάνουν στις Θερμοπύλες. (Οι Σπαριάπισσες είχαν

μια ελευθερία στον τομέα αυτό, όμως ποτέ δεν ξεπουλιόντουσαν, ήταν περήφανες).

Ο Λεωνίδας έφυγε από τη Σπάρτη με τους τριακόσιους του χωρίς εντολή της Συγκλήτου – της Απέλλας, αν ήταν ποτέ δυνατόν αυτό για τη Σπάρτη. (Απλά, λόγω των Καρνείων, καθυστέρωσαν να στείλουν στρατό).

Κι ύστερα τα αγήματα των ελληνικών πόλεων που πολεμούσαν με τον Λεωνίδα, δεν αποχώρησαν οικειοθελώς από την τελική μάχη του θανάτου. Ο Λεωνίδας επέμενε να φύγουν «ινα μη απώλλυτο». Και έμειναν μόνο οι 700 Θεσπιείς. Κι άλλα, κι άλλα αμέτρητα, που παραποιούν και κακοποιούν όλες τις πτυχές της Ιστορίας. Υπήρχαν μόνο κάποιοι φύγιακοι εντυπωσιασμοί, όπως το νέφος από τα βέλη των Περσών ή όπως οι τεχνητοί διασκελισμοί του Λεωνίδα σε κάπι αγριόβραχον που με τίποτα δεν θύμιζαν Ελλάδα. Εντυπωσιασμοί. Ζούμε την εποχή των εντυπώσεων, αγνοώντας την ουσία.

Και ρωτώ: Λεν θα υπάρξει καμιά επισήμη διαμαρτυρία; Από πότε οι Ιστορίες των λαών έγιναν αδέσποτες; Είναι κάποιες δεκαετίες τώρα που γίνεται αυτό. Ήταν η ταινία της Τροίας, η ταινία για τον Μέγα Αλέξανδρο, με τη δηλωνόμετρα να κυριαρχεί. Είναι τώρα οι 300 (εντυπώς εδώ θηλυπρεπής είναι ο άτυχος ο Σέρεξ – όμως πρέπει να πούμε ότι η αυτοκρατορία των Αχαϊμενιδών είχε μεγάλο πολιτισμό που αξίζει τον σεβασμό.

Ήταν αποκρουστικά εκείνα τα τερατόμορφα όντα που αποτελούσαν τον στρατό του Σέρεξ, η γελοιοποίηση της Ιστορίας. Ομως, σίγουρα ζούμε ένα τόσο επικινδυνά εκρηκτικό παρόν που προφανώς δεν υπάρχει χρόνος να ασχοληθούν οι αρμόδιοι με το θέμα αυτό. Ποτέ δεν υπήρχε χρόνος να ασχοληθούν με τα ουσιώδη.

Αλλά ας έχουν υπόψη τους ότι και η Ιστορία εκδικείται, ο λόγος του Σαλαμινομάχου Αισχύλου: «τούτη γαρ η γη ξύμπαχος κείνοις πέλει» είναι εδώ. Που σημαίνει η γη είναι ζωντανή και η Ιστορία ενός λαού είναι ζωντανή με την έννοια της συλλογικής μνήμης.

Και εγώ η ασήμαντη θέτω και τούτο το ερώτημα: Δεν υπάρχει «νομικός» φραγμός σε αυτή την επέλαση των νεοβαρβάρων; Σε λίγο θα βεβιλώσουν ίως και το Σούλι και το Μεσολόγγι. Ποιος θα τους σαματήσει; Για να κάνουν ταινία ένα μυθιστόριμα πτωτήν την άδεια, υπογράφουν κάποιες εγγυήσεις σεβασμού. Την Ιστορία ενός λαού πώς την παίρνουν; Μίπως υπέργραφαν εγγυήσεις για το θρυλούμενο «κόμικς»; Και γιατί ο πολίτης αυτού του τόπου θα πρέπει να υφίσταται αυτή την ψυχική ταλαιπωρία της ευτέλειας κάθε φορά;

* Συγγραφέας, μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων. Το τελευταίο της βιβλίο «Το ξύλινο τείχος» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Κέδρος» και δίνει τη μάχη των Θερμοπυλών και τη ναυμαχία της Σαλαμίνας.

